

A-Politiek

Europa Transparant is a-politiek, in die zin dat geen enkele partijpolitieke stroming er domineert. Onze morele bagage bestaat in de strijd voor openheid en tegen fraude, corruptie en vriendjespolitiek. Dat zijn waarden die gemeengoed in elke rechtsstaat zijn en voorwaarden voor goed bestuur. Voor Europa is het een uitdaging om - omringd door consumentisme, religieus fundamentalisme en stalinistische naschokken - een democratische weg te gaan, die bestaande spanningen wegneemt en dialogen op gang brengt. Is dat links, is dat rechts? Laten we liever spreken in termen van eerlijkheid versus bedrog. Honderd procent eensgezindheid is een utopie. Altijd zullen belangen en meningen met elkaar botsen, maar laten we onze besluiten ten minste nemen op basis van complete en betrouwbare informatie. Alleen dan is zo'n besluit ook iets waard. De wereld wil bedrogen worden, zeggen cynici. Wij trekken dat ernstig in twijfel.

Het a-politieke karakter van Europa Transparant is een bewuste keuze. De aanpak van misstanden en desinformatie en de bevordering van doorzichtigheid en verantwoording vergen al onze tijd. Wij willen geen traditionele politici zijn die over alles een mening hebben. Want dan worden wij ingepakt door het veeleisende systeem van vragen, debatten, rapporten, vergaderen, onderhandelen en reizen. Europa Transparant richt zich op de misstanden en de oplossingen daarvan en wil de kiezer over onze schouders laten meekijken.

Verdeel de Macht, herenig Europa

Eigenlijk zijn er maar twee politieke systemen in de wereld: het systeem van de machtsconcentratie bij linkse of rechtse dictators, religieuze fanatici of industriële "adel" én het systeem van machtsdeling, waarin iedereen gelijk voor de wet is en zijn/haar stem kan uitbrengen. Dat laatste systeem is het mooiste en moeilijkste tegelijk: volksvertegenwoordigers controleren de uitvoerders van richtlijnen en wetten die namens het volk zijn ontwikkeld. Deze "democratie" die we gewoon zijn gaan vinden is echter alleen maar mogelijk bij volledige transparantie en een sterk verantwoordelijkheidsgevoel bij politici. Ten slotte is het niet niks namens miljoenen te mogen handelen. Wie zo veel vertrouwen krijgt, moet niet naast zijn schoenen, maar naast zijn kiezers gaan lopen. Het contact met hen koesteren en het eenmaal gekregen vertrouwen onafgebroken waarmaken.

Scheiding van machten

Naast deling van macht vraagt democratie ook een spreiding en scheiding van machten: wetgevende en controlerende macht, uitvoerende macht en rechtspraak. Ooit was de Europese Commissie een onafhankelijke instantie, nu is het een bastion waar Europarlementariërs niet of nauwelijks doorheen breken. Hoe moet je de Commissie controleren als die leugenachtig antwoordt op je vragen? De controlerende macht van het Europees Parlement is tot een show verworden. Ook binnen de Commissie is de scheiding van machten zoek: de Commissaris met de portefeuille "budget" doet de controle erbij. En haar portefeuille zit vol. Er gaat jaarlijks 100 miljard Euro om in Brussel. Ons geld, uw geld, belastinggeld. Fraude is diefstal, die de daders verrijkt en Europa verarmt. De extra kosten als gevolg van de toetreding van nieuwe lidstaten kunnen met het bestaande budget goed opgevangen worden. Maar als gevolg van corruptie, geldverkwisting en wanbestuur lossen we niet de problemen, maar de middelen op. De Commissie wast haar handen in onschuld en legt de verantwoordelijkheid voor fraude bij haar lidstaten. Zelfs bij haar toekomstige lidstaten, waar alle eindbeslissingen over besteding van Europees geld door de Commissie zelf worden genomen! Dat het zover kon komen heeft alleszins te maken met de arrogantie van de macht, een gebrek aan verantwoordelijkheidszin en een afkeer van controleren. De Europese top wil niet gecontroleerd worden, maar ook niet zelf controleren: wat gij niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet. Het klinkt bijna sympathiek, ware het niet dat openheid en controle een twee-eenheid zijn.

€30 miljard verspild?

De totale begroting van de Europese Commissie bedraagt nu €100 miljard per jaar. Met de toetreding van de nieuwe lidstaten wil men dit bedrag nog eens verhogen tot €140 miljard.

Enkele aanwijzingen voor onregelmatigheden, fraude en geldverspilling:

- Bij Eurostat is meer dan 30% van de financiële transacties niet in orde.
- Bij subsidies voor beroepsopleidingen is systematisch geknoeid met de toewijzingscriteria
- Bij Landbouw kan 44% van de betaalorganen geen goedkeurende accountantsverklaring krijgen vanwege de vele onregelmatigheden.
- Bij de structuurfondsen blijven de geldstromen doorlopen ondanks bezwaren van de eigen controlediensten,
- Bij de miljardensubsidies naar Oost-Europa komt een groot gedeelte van het geld niet bij de bevolkingsgroepen waarvoor het geld was bedoeld. Toch gaat de Commissie door met betalingen.

Europa Transparant schat dat op dit moment bijna 1/3 van het totale budget verkeerd wordt uitgegeven. Standpunt van Europa Transparant is daarom: Geen extra geld naar Brussel voordat de verspillingen aan het licht zijn gebracht en het bestaande budget op een verantwoorde wijze wordt uitgegeven.

Controle

Een illustratie van de afkeer van controle is OLAF: de interne antifraudedienst van de instellingen van de Europese Unie. Hoe stoer de naam ook klinkt, OLAF is volledig afhankelijk van de Europese Commissie aan wie hij rapporteert. Daarmee is het een rechercheteam in dienst van de overtredders. Geen document is er veilig. OLAF is lek en welke burger/parlementariër gaat explosieve bewijzen trouwhartig overdragen aan een lekke organisatie? De kans dat er iets mee gebeurt is aanzienlijk kleiner dan de kans dat jou iets gebeurt. Alleen in kleine zaken boekt OLAF successen.

Meer dan een consument

Een andere bedreiging voor de scheiding van machten zijn de privatisering en de groeiende verstrengeling tussen overheid en bedrijfsleven. Niet alleen Commissarissen en hun topambtenaren, ook parlementariërs staan bloot aan verleidingen. Het is een glijdend proces. Een bedrijf sponsort een voetbalclub, het weerbericht, een film, een deel van de ontwikkelingshulp, een politieke campagne, tot het politieke bedrijf en de bedrijvige politiek steeds minder goed zijn te scheiden. Er is een trend de burger allereerst als consument te zien. Maar we zijn nog wel meer dan verbruikers van aardappelen en rijst; een rechtsstaat sprokkel je niet bij elkaar in een winkelwagen. We hebben veel behoeften die niet in de (super)markt liggen: betaalbaar onderwijs, zorg, een onafhankelijke rechtspraak en pers, vrijheid van meningsuiting en godsdienst en een gezond milieu. Een ambtenaar of politicus die algemene belangen aanleunt met zijn privé-belangen kan niet meer functioneren. Deling van macht vraagt scheiding van macht en beide vragen controle. Vragen transparantie!

Best belangrijk?

De bedenker van de leuze "Europa best belangrijk" moest zichzelf kennelijk nog overtuigen. Europa Transparant zegt onomwonden: "Europa is belangrijk!" Van een democratische rechtsorde is echter geen sprake. De bevolking in heel Europa, zowel in Oost als in West heeft te maken met een kleine elite waarbij belangen gaan boven mensen, ongeacht het politieke systeem. Europa Transparant eist democratie. Die komt er alleen als alle voor- en nadelen van een te nemen besluit zichtbaar op tafel liggen. En dan blijkt Europa ineens best wel rijk!

Plan van aanpak

In het Europees Parlement zullen leden van Europa Transparant alles in het werk zetten om toegang te krijgen tot "vertrouwelijke informatie".

Medeparlementariërs zijn niet onze concurrenten, maar medecontroleurs die van onze inzet profiteren.

Er moet een Europees meldpunt voor misstanden en wanbeheer van Europese gelden komen, in eerste instantie onder toezicht van Europa Transparant. Een interactieve website zal het contact met de kiezer over zulke zaken versterken. Ook het inrichten van een database met onregelmatigheden en lopende onderzoeken versterkt het contact met de kiezer. En het blijft niet bij eenmalige meldingen; alles wat misging wordt in een vervolgsysteem bijgehouden, zodat er permanent zicht is op onderzoek door de overheid. De kiezer zal kunnen volgen wat de stand van zaken is, zodat niets in de doofpot verdwijnt. De al te lang gekoesterde ambtelijke zwijgplicht moet worden vervangen door een spreekrecht van ambtenaren.

Belangrijk is ook de oprichting van een Europees expertisebureau dat advies en bijstand aan klokkenluiders uit alle lidstaten moet geven.

Ingeslapen instanties als OLAF of de budgetcontrolecommissie moeten wakker worden geschud en hun taken hervatten. Een Europees Openbaar ministerie moet zorgen voor

controle op de besteding van Europees geld en onafhankelijkheid in de strijd tegen misstanden. Benoemingen op dit terrein mogen niet meer door de politiek beïnvloed worden, maar dienen te geschieden op basis van kwalificaties en in alle transparantie en onafhankelijkheid. Hierdoor zal het goede controlewerk aan de basis van OLAF en de Europese Rekenkamer voortaan niet meer door de politiek worden gefilterd.

Buitenparlementair zullen we acties steunen die dezelfde doelen nastreven: reanimatie van de democratie en herstel van inspraak en vertrouwen van kiezers. We zullen zelf in actie komen waar officiële instellingen falen. Zonodig worden schokkende dossiers door Europa Transparant van de doofpot gered en na uitwerking openbaargemaakt om voor een doorbraak te zorgen in de wil tot echte fundamentele hervormingen van de Europese instellingen en haar controlerende instanties.

Een hechte samenwerking met de pers is onontbeerlijk. De pers moet informatie krijgen om doorbraken te forceren. De pers is de brug naar de kiezer.

Als we het goed doen, worden we overbodig

Europa Transparant heeft een hoog klokkenluidersgehalte en een ruim percentage mensen met dezelfde vermoeiende eigenschap: een goed ontwikkeld geweten. Ze stellen zich in dienst van het Europees Parlement en de Europese kiezer. Dat hun werk zich niet beperkt tot het aan de kaak stellen van fraude en andere misstanden, wordt duidelijk uit de definitie van een Europese burger die veel meer dan een consument is. Transparantie is nodig om het vertrouwen van die teleurgestelde kiezer terug te winnen en om het Europees Parlement zijn controlerende taak weer naar behoren te laten vervullen. Het uiteindelijke doel van de lijst is onszelf op te heffen. Als we het goed doen immers en de doelstellingen zijn gehaald, worden we overbodig.